

Örnaskolan 7-9

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2023-2024
(augusti - augusti)

Innehåll

1.Örnaskolans övergripande målsättning.....	1
Alla som arbetar i skolan ska:	1
Definitioner	1
2.Beskrivning av rutinerna kring plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	1
3.Sammanfattning av fjolårets arbete	2
4.Beskrivning av situationen just nu, samt årets målsättning och åtgärder	2
4.1 Trygghet	2
Åtgärder:.....	5
Läsårets mål:	6
5. Främjande arbete.....	6
De vuxnas förhållningssätt	6
Mentorer	7
Lärare (klasstödjare).....	7
Elevråd	8
6. Förebyggande arbete.....	8
Trivselenkäten	8
Mentorstid	8
Trygghetsteam	8
Rastvärdskap	8
Främjande.....	9
Förebyggande	9
Åtgärdande	9
7. Åtgärdande arbete	9
Plan för att upptäcka, utreda/åtgärda, följa upp och dokumentera kränkande behandling.....	9
Rutiner vid misstanke om kränkning och/eller mobbning av elev	11
Åtgärder.....	12
Trygghetsteamet	12
När vuxna kränker eller diskriminerar	12
8. Kompetensutveckling	12
Styrdokument & lagar.....	13
Vår skyldighet att motverka kränkande behandling regleras i flera lagar och förordningar.....	13
Trakasserier & kränkande behandling.....	16

1. Örnaskolans övergripande målsättning

På Örnaskolan skall ingen person bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Vi vill också, som Lgr 22 föreskriver i kapitel 2 gällande normer och värden, att Örnaskolan ska:

Alla som arbetar i skolan ska:

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, och
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.

Skolans värdegrund vilar på fyra ledord: **TRYGGHET, RESPEKT, DELAKTIGHET** och **FRAMTIDSTRO!** ALLA på skolan är en del i att skapa och upprätthålla vår värdegrund. Det här ska synas i vårt dagliga arbete med elever, personal och föräldrar.

Definitioner

Diskriminering: När skolan på osakliga grunder behandlar en individ sämre än andra och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; Kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck, ålder.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling: Ett uppträdande som kränker en individs värdighet utan att ha samband med diskrimineringsgrunderna.

Vårt arbete mot målen beskrivs nedan under främjande, förebyggande och åtgärdande arbete.

2. Beskrivning av rutinerna kring plan mot diskriminering och kränkande behandling

Som framgår av Örnaskolans vision så har vi höga ambitioner när det gäller att vara en trygg och trivsam skola, fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Örnaskolan sätter

därför varje år upp mål i det systematiska kvalitetsarbetet som syftar till att vi ständigt ska förbättras i vår strävan att nå vår vision. De kvalitetsfaktorer som är bärande i arbetet, och som vi ständigt bevakar och arbetar med, är trygghet, trivsel, bemötande och studiero.

Årets målsättning hittas under rubriken *Beskrivning av situationen just nu, samt årets målsättning och åtgärder*. Plan mot diskriminering och kränkande behandlings aktuella mål utvärderas således tillsammans med det övriga kvalitetsarbetet på skolan. Underlaget till utvärderingen kommer från uppföljning och utvärdering bland elever och personal under slutet av vårterminen varje läsår. Vi utvärderar då de främjande, förebyggande och åtgärdande insatser vi gjort som står beskrivna nedan. Rektor ansvarar för att det systematiska kvalitetsarbetet utvärderas, dokumenteras och ligger till grund för nästa läsårs arbete. Rektor ansvarar också för att alla som arbetar på Örnaskolan är delaktiga och väl insatta i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolans trygghetsteam ansvarar för att skolans personal varje läsår uppdateras på vad planen beskriver som allas ansvar under akuta situationer. Genom att lyfta frågan på APT och andra möten ska alla väl känna till vad som förväntas av dem när det gäller att upptäcka, åtgärda, följa upp och dokumentera olika typer av kränkande behandling.

3.Sammanfattning av fjolårets arbete

Förra årets målsättning var ökad trygghet och trivsel. Vi ville förbättra våra värden, från trygghetsenkäten, gällande trygghet och trivsel.

Vårt sätt att mäta resultatet av arbetet är att titta på elevernas svar i Trivselenkäten gällande trygghet och trivsel samt att analysera resultatet.

4.Beskrivning av situationen just nu, samt årets målsättning och åtgärder

4.1 Trygghet

Trivselenkäten genomfördes januari 2023:

Totalt är det 330 elever som har svarat på enkäten.

På frågorna kring hur eleverna trivs:

- på väg till/från skolan svarar 6,9% ganska dåligt eller mycket dåligt, 93% svarar ganska bra eller mycket bra.

- i klassen svarar ca 12% ganska dåligt eller mycket dåligt, ca 88% svarar ganska bra eller mycket bra.

- med andra elever svarar 9,4% ganska dåligt eller mycket dåligt, ca 91% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.

- med lärarna svarar 13,7% ganska dåligt eller mycket dåligt, ca 86% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.

- med annan personal svarar 10% ganska dåligt eller mycket dåligt, 90% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- på lektionerna svarar 10,6% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, ca 90% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- i korridorerna svarar ca 14% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, ca 86% att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- i hjärtat svarar 12,7% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, 87,3% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- i aulan svarar 14,2% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, 85,8% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- i omklädningsrummet svarar 9,4% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, 90,6% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.
- i matsalen svarar 10,6% att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt, 89,4% svarar att de trivs ganska bra eller mycket bra.

Platser som pekas ut som mest trygga är; skolhälsovårdens korridor, övervåningen, omklädningsrummen/idrott, matsalen. Även andra platser pekas ut som trygga, procenten ligger mellan 52-68% på platser som är trygga. 7,6% känner sig inte trygg på någon av platserna.

Platser som pekas ut som mest otrygga är: långa korridoren, hjärtat, aulan, bussarna (Örnahallen). Procenten ligger mellan 5,2%-16,1% på otrygga platser. 63,9% känner sig inte otrygg på någon av platserna. Gällande den upplevda tryggheten svarar 10,3% att de känner sig sällan eller aldrig trygg i skolan, 89,7% känner sig oftast eller alltid trygg i skolan.

Vid gruppintervjuer av elever framkom att en stor majoritet upplever att det ht.22 är tryggt på skolan och att det inte förekommer många kränkningar, men att vissa elever får kommentarer i korridorerna och på sociala medier.

På frågan om det finns någon som får dig att känna dig otrygg svarar 6,4% vuxna och elever, 7,6% vuxna, 26,1% elever och 60% svarar ingen.

På frågan om eleverna känner sig motiverad att gå till skolan svarar ca 33 % att de sällan eller aldrig känner sig motiverad att gå till skolan. Endast ca 13 % är alltid motiverade, ca 39 % är oftast motiverade.

På frågan om eleverna känner sig stressade svarade ca 49% att de sällan eller aldrig är stressade. Ca 51% upplever ofta eller alltid stress i skolan.

På frågan om eleverna känner sig osäkra inför andra elever svarade ca 67% att de sällan eller aldrig gör det. Ca 33% upplever att de oftast eller alltid är osäkra inför andra elever.

På frågan om man lyssnar på dig, svarade ca 26% att de sällan eller aldrig upplever sig lyssnade på. Ca 74 % upplever att man lyssnar på dem.

På frågan om det finns någon vuxen eleverna kan vända sig till och be om hjälp av, svarar 34,5% att de har FLERA, 27,6% svarar 2-3 ST, ca 17,3% svarar EN, 20,6% svarar INGEN.

I alla gruppintervjuer framkommer det att eleverna anser att det finns minst en vuxen som de kan vända sig till om det behövs.

Upplevelsen kring studier i klassrummet är att 24,6 % anser att den är mycket dålig eller ganska dålig. 75,4% svarar att den är ganska bra eller mycket bra.

Åk 8 och 9 upplever oftast studier, men att det beror på lärare och i grupparbete vilka personer man arbetar med.

Enligt enkäten är det åk 7 och 9 som upplever mest studier.

På frågan om eleverna upplever någon skillnad med studier under höstterminen svarar ca 35,5% (ja till det bättre) 6,7% svarar (ja, till det sämre) och 57,9% svarar (nej, ingen skillnad alls).

Det framkommer i fritextsvar vid enkäten att det beror på vilken lektion och lärare man har, många upplever att det pratas mycket i klassrummen och att det beror på om eleverna är trötta eller pigga. En del skriver även att det är en del spring in och ut i klassrummet vilket stör andra.

Elevernas upplevelse av skolans ordningsregler är att 22,7% anser att reglerna är ganska eller mycket dåliga, 77,3% svarar att de är ganska bra eller mycket bra. Det som behöver förändras i ordningsreglerna enligt eleverna är att vattenkrig och snöbollskrig ska vara tillåtet. Att ha jacka på sig på lektionerna anser en del vara viktigt då det är kallt i många klassrum. Samt nämns att dricka/mat bör vara tillåtet under lektionstid.

På frågan kring om det används grova ord och svordomar på skolan svarar 17% nästan aldrig eller aldrig. 83% svarar att det sker ibland eller ofta. På frågan om de eleverna får grova ord och svordomar sagda till sig svarar 67,3% att de aldrig eller nästan aldrig får det. 32,7 % svarar att de ibland eller ofta får det.

På frågan om det sker fysiskt våld på skolan svarar ca 60% att det aldrig eller nästan aldrig sker, ca 40% svarar att det sker ibland eller ofta. På frågan om eleverna blivit utsatt för våld svarar ca 87% att de nästan aldrig eller aldrig blivit det. 13% har ibland eller ofta blivit det.

På frågan om eleverna själva blivit utsatta för stölder svarar ca 91% att de aldrig eller nästan aldrig blivit det. Ca 9% svarar ibland eller ofta. På frågan om det förekommer stölder på skolan svarar ca 73% att det nästan aldrig eller aldrig sker. Ca 17% svarar att det sker ofta eller ibland.

Elevernas upplevelse av trakasserier är att ca 58% anser att det nästan aldrig eller aldrig inträffar. Ca 42% anser att det inträffar ibland eller ofta. På frågan om man själv har blivit utsatt för trakasserier svarar ca 80% att det nästan aldrig eller aldrig blivit det. Ca 20% svarar att de ibland blivit det eller ofta blivit det.

På frågan om det förekommer sexuella trakasserier på skolan svarar ca 80% att det nästan aldrig eller aldrig inträffar och ca 20% svarar att det förekommer ibland eller ofta.

Ca 93% svarar att de nästan aldrig eller aldrig själva blivit sexuellt trakasserad i skolan och 7% svarar att de oftast eller ibland blir det.

Ca 55% upplever att det nästan aldrig eller aldrig förekommer mobbning i skolan och ca 45% svarar att det ofta eller ibland förekommer.

Ca 85% svarar att de nästan aldrig eller aldrig varit utsatta för mobbning och ca 15% svarar att de ibland eller oftast blir det.

Ca 58% upplever att det nästan aldrig eller aldrig förekommer diskriminering på skolan och ca 42% upplever att det händer ibland eller ofta.

Ca 83% av eleverna svarar att de aldrig eller nästan aldrig varit utsatta för diskriminering själva och 17% svarar att de ibland eller ofta blir det.

På frågan om man bevittnar eller själv varit med om något av de ovanstående punkterna som diskriminering, mobbning och trakasserier så varar en del att det förekommer ibland på "skämt" men att det inte alltid tas som "skämt", man hör ofta kommentarer i korridoren när man går förbi och en del upplever även rasism.

46,4% har berättat för någon vuxen om de blivit utsatta och 53,6% har inte berättat för någon.

På frågan om eleverna tycker att elever och personal respekterar varandra svarar ca 63% JA, ca 37% NEJ. Framförallt framkommer i deras fritextsvar att det är elever som inte respekterar personal på skolan, enstaka fall menar på motsatsen.

Vad eleverna tycker bör förändras på skolan för att de ska trivas bättre är bl.a.

- Att mer personal ska vara ute i korridorer för att bidra till en lugnare miljö och agerar mot de som uppträder illa
- Aktiviteter i klasserna som skapar starkare band mellan varandra
- Att arbeta med att alla ska visa respekt för varandra
- Mer rastaktiviteter och sittplatser på rasterna
- Bättre mat i matsalen och att inte äta tillsammans med Kråkbergskolan då det blir trångt
- Värmen- upplevs vara kallt på skolan under vinterhalvåret

Generellt sett är det inga större skillnader mellan årskurserna i deras svar. Vissa mindre skillnader noterades

- Åk 9 elever är mer stressade än åk 7 och 8.
- Åk 8 elever känner mer att de inte har någon vuxen att vända sig till jämfört med åk 7 och 9.
- Åk 9 känner att studieron är bättre än åk 7 och 8.
- Åk 7 är mest nöjda med ordningsreglerna.
- Åk 7 tycker att elever och personal respekterar varandra mer än vad åk 8 och 9 tycker.

Åtgärder:

Till läsåret 23/24 planerar vi att arbeta vidare med nedanstående åtgärder för att skapa en lugnare och tryggare skola:

- Fortsätta arbeta med ökad vuxennärvaro i korridorer och uppehållsrum som planeras och genomförs enligt ett rastvärdsschema där all personal involveras. Syftet är att stärka relationerna mellan elever och vuxna, samt stärka tryggheten bland eleverna, förebygga dåligt språkbruk och kränkningar.
- Efter önskemål från eleverna ska elevrådet i början av läsåret 23/24 organisera en aktivitetseftermiddag för skolans alla elever och personal. Detta för att öka

samhörigheten mellan alla elever och personal, samt för att fler ska lära känna varandra över klassgränserna osv. Likväl kommer vi fortsätta organisera gruppstärkande aktiviteter som friluftslivsdagar i åk 8 och 9.

- Fritidsledaren ges i uppdrag att presentera ett schema över organiserade aktiviteter som genomförs under skolveckans raster.
- Arbeta vidare med skolans elevråd för att stärka deras roll på skolan och göra de mer aktiva genom återkommande klassråd, elevråd och ökad delaktighet.

Läsårets mål:

- Vi vill fortsätta ha en hög upplevd trygghet (över riksnittet) på skolan.
- Vi vill stärka relationerna mellan elever och vuxna, då det framkom att ca 20% av eleverna upplevde att de inte hade någon att vända sig till. Vi vill att alla elever har minst en vuxen att vända sig till vid behov.
- Vi vill stärka studieron på lektionerna genom ett kollegialt lärande kring lektionsstruktur.

5. Främjande arbete

De vuxnas förhållningssätt

Som framgår av våra styrdokument har alla vuxna på skolan ett gemensamt ansvar när det gäller arbetet mot kränkande behandling. Alla vuxna har ett ansvar att reagera och agera i situationer där någon kan misstänkas fara illa. Alla vuxna har också ansvar för att agera som goda föredömen när det gäller bemötande och att bekräfta och lyssna på varandra.

Vi arbetar på flera nivåer för att skapa goda relationer och en trivsamt miljö.

- När det gäller en enskild elev har mentor huvudansvaret för den sociala delen, undervisande lärare har ansvar för den pedagogiska delen och det som händer i klassrummet.
- När det gäller klassen har mentorerna ansvaret med hjälp av klasstödjare.
- Vi följer regelbundet upp elevernas och klassernas utveckling på EHM (elevhälsomöten). Där vi delger varandra information, tips och idéer för att hjälpa eleverna vidare i deras utveckling.
- När det gäller hela skolan har skolledningen ansvaret.

De vuxnas förhållningssätt utvärderas med hjälp av trivselenkäten och i revideringen av plan mot diskriminering och kränkande behandling som görs en gång per läsår.

Mentorer

Alla elever på Örnaskolan har en mentor som ansvarar för elevens sociala utveckling. Alla elever har en vuxen att vända sig till, som intresserar sig och följer upp saker som har med elevens skolgång att göra. Eleverna träffar sin mentor varje vecka på en schemaposition som vi kallar ”mentorstid”.

- vistas i de miljöer där eleverna befinner sig t.ex. matsal, uppehållsrum, korridorer
- följa upp elevens närvaro, kommunicera med elev och vårdnadshavare samt undervisande lärare kring detta
- månadsvis stämma av med rektor kring elevgrupperna i förebyggande och främjande syfte
- vid behov delta vid genomförandet av pedagogiska kartläggningar i samråd med EHT och lärare
- utreda och följa upp kränkande behandlingar som anmäls i Drafit. Vid upprepade förseelser av samma elev/elever ska dessa lyftas till trygghetsteamet.
- arbeta aktivt med att främja närvaro
- mentorn skall stärka eleverna i kamratrollen genom bl.a. arbetet på mentorstiderna och rasterna genom att prata med och vara där eleverna är.

Lärare (klasstödjare)

Lärarnas huvudansvar är undervisning. I samarbete med mentorerna bidrar de till att helheten för eleverna blir bra, både kunskapsmässigt såväl som socialt. I alla lärares uppdrag ingår även att arbeta och undervisa utifrån den värdegrund som förmedlas i Lgr22 och närmare beskrivs i bilaga A. Vår ambition är att färre lärare träffar samma elever mer för att bättre kunna lära känna varandra och att vi därigenom kan skapa en tryggare skola.

Varje klass har minst 2 lärare knutna till klassen som **klasstödjare**. De är ett extra stöd för eleverna och mentorn. Klasstödjare är med klassen vid läsårsuppstart, andra schemabrytande aktiviteter och skolavslutning.

Undervisande lärare har som uppdrag att:

- planera för en undervisning som möter alla elevens behov och ger eleverna ledning och stimulans
- göra extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, dokumentera i IST samt utvärdera dessa kontinuerligt i samråd med elev
- rapportera in elevernas eventuella förändringar i betygdialogen en gång i månaden (20e varje månad)
- **skyndsamt** meddela EHT när elev(er) riskerar att **inte uppnå** kunskapskraven och/eller vid oro kring elevens fysiska och psykiska välmående
- vid behov genomföra pedagogiska kartläggningar av elever i samråd med EHT
- vara delaktig i det främjande och förebyggande arbetet
- klasstödjare- vara ett extra stöd för elever och mentorer

Elevråd

Varje år bildas ett elevråd, bestående av elever från samtliga klasser. Elevrådet sammanträder en gång per månad, varje elevråd ska föregås av ett klassråd som hålls på mentorstiderna. Eftersom elevrådet består av elever från samtliga klasser på Örnaskolan, så kan elevrådet nå ut med information till alla elever. Tanken med elevrådet är att göra de delaktiga och ha ett inflytande över sin utbildning och arbetsmiljö. De utgör en viktig del i skolans utvecklingsarbete för att peka ut otrygga platser och förebygga otrygghet. Elevrådet medverkar till att arrangera olika skolgemensamma aktiviteter där målsättningen är att skapa aktiviteter där alla kan mötas och göra trevliga saker tillsammans för att på så sätt skapa en tryggare och mer trivsamt skola. Elevrådets arbete utvärderas i slutet av varje läsår.

6. Förebyggande arbete

Trivselenkäten

En gång per läsår genomför alla elever Örnaskolans trivselenkät. Elevernas svar på frågorna sammanställs på skolnivå. Enkäten är ett verktyg för att kontinuerligt få elevernas bild av läget på skolan när det gäller kränkningar, trakasserier och otrygga platser. Analysen av enkäten ligger också till grund för nästa läsårs insatser och åtgärder. Trygghetsteamet gör varje år en analys av enkäten för att säkerställa att vi får in den information som vi behöver för att kunna utvärdera våra mål och ser till att den uppdateras/förändras vid behov.

Mentorstid

Mentorstiden är ett forum för elevdemokrati, ett stöd för att strukturera skolveckan och arbetsmiljöfrågor. Vi strävar mot att alla elever ska känna självtillit och därigenom kunna vara delaktiga och ta ansvar både för sig själva, för varandra och för sin miljö. Samt att de ska få hjälp med struktur och ramar under skolveckan för att skapa en förutsägbar skolmiljö. De ges en chans att diskutera frågor gällande trygghet och respekt, för sig själva och andra. Eleverna får t ex öva sig i att ta ställning, samt våga stå för sin åsikt vid klassråd t.ex.

Trygghetsteam

Örnaskolan har ett trygghetsteam bestående av lärare, mentorer och kurator. Trygghetsteamet sammanträder en gång per månad. Kurator ansvarar för att frågor lyfts på arbetsplatsträffar för att ge möjlighet att lyfta aktuell information kring vad gruppen arbetar med samt involvera övrig personal i arbetet. Trygghetsteamet samarbetar med elevrådet för att göra eleverna delaktiga.

Rastvärdskap

Rastvärdskapet är en viktig del i arbetet mot en trygg och trivsamt skola. På organisationsnivå ansvarar rektor för att mentorer och fritidsledare är ute i korridorer, matsal och uppehållsutrymmen under tider då många elever har rast. Övrig personal ges en bestämd tid/vecka där de ska vara ute i korridorer, matsal och uppehållsutrymmen.

Främjande

Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett främjande perspektiv genom att det ger möjligheter för de vuxna att skapa relationer, småprata och intressera sig för eleverna och vad de gör på rasten.

Förebyggande

Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett förebyggande perspektiv genom att vi riktar vuxennärvaron mot de platser som eleverna benämnt som otrygga i elevenkäten varje termin. Just nu har vi ett extra fokus på Hjärtat, musikentrén och matsalen.

Åtgärdande

Rastvärdskapet bidrar till trygghet och trivsel ur ett åtgärdande perspektiv genom att vuxna finns på plats och kan ta tag i saker när de händer.

Följande riktlinjer har vi för att garantera en god uppsikt över hela skolområdet, såsom klassrum, omklädningsrum, matsal, korridorer och Hjärtat.

- Klassrummet:
Undervisande lärare ansvarar för att alla elever känner sig trygga i klassrummet.
- Omklädningsrum:
Undervisande idrottslärare har ansvaret för att alla elever ska känna sig trygga.
- Matsalen:
Matvärd delar ansvaret med matsalspersonal.
- Korridor/Hjärtat/skolgård:
Utifrån ett bestämt schema ansvarar personal för rastvärdskapet.

Rastvärdskapets fokus revideras årligen utefter trivselenkätens resultat och skolans utpekade otrygga platser.

7. Åtgärdande arbete

Plan för att upptäcka, utreda/åtgärda, följa upp och dokumentera kränkande behandling.

Vid kränkning mot annan person skall ”upptäckaren” reagera och ha ett samtal med ”förövaren”.

Vid en öppen konflikt eller skadegörelse ansvarar ”upptäckaren” för att den akuta situationen reds ut med hjälp av samtal.

Med en akut situation menar vi t ex en öppen konflikt, som beskrivits ovan, men även att mentorn får kännedom om att en elev har blivit utsatt, t ex på väg till skolan. För att **upptäcka** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar mentorer och övrig personal t.ex. på följande sätt:

- Mentorsamtal eller loggbok – mentor och elev.
- Utvecklingssamtal – mentor, lärare, elev och föräldrar.
- Klassamtal – mentor och lärare.
- Mentorstid/lektionstid, övningar och diskussioner med klassen.
- Elevhälsomöten där allas observationer sammanställs.
- Spontana samtal.
- Trygghetsteamet för en kontinuerlig dialog.
- Örnaskolans trivselsenkät görs varje läsår och visar läget på hela skolan.
- Rastvårdskap – vuxna i korridorer och på skolgården.

Rutiner vid misstanke om kränkning och/eller mobbning av elev

En misstanke om att elev kränks eller är utsatt för mobbning kan komma från olika håll, t.ex. från elev, vårdnadshavare eller personal. Vid sådan misstanke skall situationen utredas omedelbart. Nedanstående rutiner skall följas vid sådan misstanke. Den personal som tar del av sådan misstanke är ansvarig för att följa nedanstående rutiner.

- **STEG 1 – Personal agerar**
- **STEG 2 - Anmälan görs i KB Process av personal som får kännedom om kränkningen, skolledning informeras och sätter igång en utredning.**
- **STEG 3 – Ansvarig mentor inleder utredning, vid behov var två personer vid samtal. En ställer frågor och en antecknar.**
 1. Vad har hänt?
 2. Vilka var inblandade och vem gjorde vad?
 3. Var har det skett?
 4. När har det skett?
 5. Hur länge har det pågått?
- **STEG 4 – Samtal med berörda elever samt vårdnadshavare sker. Eventuellt kallas elever och vårdnadshavare till möte. Vid behov var två personer vid samtal och möten.**

Inled förslagsvis samtalet med:

 1. Jag/vi är...vet du varför vi vill samtala med dig? Ofta kan då eleven berätta, om inte får du berätta vad du vet.
 2. Var konkret, för ett lugnt samtal – men allvarligt.
 3. Visa att du ser mycket allvarligt på det inträffade.
 4. Gör en överenskommelse att kränkningen ska upphöra här och nu.
 5. Fråga vad eleven tänkt göra för att avsluta sina handlingar.
 6. Skriv ner. Se till att eleven ser vad som skrivs ner.
 7. Vid behov, gör en skriftlig överenskommelse.
- **STEG 5 – Uppföljning**

Ha uppföljning med den utsatta och den/de som utsatt efter 1-2 veckor.
Ha flera uppföljningar vid behov.
- **STEG 6 – Eventuell återkoppling till vårdnadshavare och information till övrig personal på skolan.**
- **STEG 7 – Dokumentera i KB Process.**

Dokumentation sker i KB Process och följer samma arbetsgång som är beskriven ovan, därmed är skolledningen hela tiden informerad kring utvecklingen i varje enskilt ärende.

Åtgärder

Punktmarkering på raster och extra rastvärdar är ibland nödvändiga åtgärder för att bevaka hur det går i det aktuella ärendet. Rektor ansvarar för att rätt insatser sätts in.

Vid utsatt datum görs en **uppföljning** av ärendet. Upptäckaren och/eller berörda mentorer träffar då de inblandade igen. De utvärderar de mål som sattes upp vid förra samtalet och gör sedan en bedömning om arbetet ska fortsätta, med hjälp av nya åtgärder och uppföljningar, eller om situationen har förbättrats så mycket att ärendet kan avslutas.

Trygghetsteamet

Om det vid uppföljningssamtalet framgår att situationen inte är utredd, att det fortsatt är otryggt eller att kränkningar förekommer, lämnas ärendet vidare till trygghetsteamet.

Trygghetsteamet samtalar då med både förövare och drabbad. Samtalen dokumenteras och följs upp. Information förs vidare till mentor och föräldrar. De inblandade eleverna har möjlighet att få samtalsstöd. Elev/elever som upprepade gånger kränkt andra personer följs upp av trygghetsteamet. Om trygghetsteamet inte lyckas lösa ärendet inom överskådlig tid överlämnas ärendet till rektor.

När vuxna kränker eller diskriminerar

I situationer där någon ur personalen får kännedom om att en annan vuxen på skolan har kränkt en elev, ska den som får informationen dokumentera händelsen. Situationen ska sedan utredas, åtgärdas och följas upp, enligt arbetsgången beskriven ovan. Elevens vårdnadshavare kontaktas. Rektor ansvarar och håller i detta arbete. Om inte diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upphör informeras förvaltningsledningen om det fortsatta arbetet i frågan. Om rektor är involverad i diskriminering eller annan kränkning kontaktas förvaltningsledning som handhar ärendet.

8. Kompetensutveckling

Rektor ansvarar för att den reviderade planen mot diskriminering och kränkande behandling varje år implementeras i personalgruppen. Rektor ansvarar också för att kompetensutvecklingstid avsetts varje läsår och för att personalen får utbildning i det som verksamheten har som målsättning att utveckla under läsåret.

Styrdokument & lagar

Tillsammans med uppdraget att stimulera lärande i kunskapsämnen har förskolor och grundskolor också fått i uppdrag att omfatta demokratins värdegrund. Genom skolgången ska man lära sig att samarbeta med andra, visa tolerans, bli medveten om konsekvenserna av sina handlingar, ta ansvar och vara solidarisk. Eleverna ska visa aktning för medmänniskor utifrån att alla har samma värde.

Skolan har alltså ett tydligt demokratiskt uppdrag. Den ska förmedla, förankra och gestalta demokratiska värden och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Den ska ge kunskap om demokrati och värdegrund och verka för demokratiska arbetsformer. Uppdraget att motverka diskriminering och kränkande behandling är alltså en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Därför måste vi ständigt arbeta med dessa frågor i ett vidare sammanhang som berör alla på skolan.

Vår skyldighet att motverka kränkande behandling regleras i flera lagar och förordningar.

FN:s **barnkonvention** bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i första rummet. Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göra sin röst hörd.

Av **skollagens** portalparagraf framgår att all verksamhet i skolan skall utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar. I den sägs att alla som verkar i skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och den som verkar inom skolan måste aktivt motarbeta alla former av kränkande behandling.

Diskrimineringslagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **direkt diskriminering**: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. **indirekt diskriminering**: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. **bristande tillgänglighet**: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. **trakasserier**: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. **sexuella trakasserier**: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. **instruktioner att diskriminera**: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. (Diskrimineringslagen kap 1, 4§)

En skola får inte diskriminera någon elev som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Om skolan får kännedom om en elev som deltar i eller söker till skolan anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är skolan skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Om en sökande har nekats tillträde till en utbildning, eller inte tagits ut till prov eller intervju om sådant förfarande tillämpas vid antagningen, ska sökanden på begäran få en skriftlig uppgift av skolan om vilken utbildning eller andra meriter den hade som blev antagen till utbildningen eller togs ut till provet eller intervjun.

En skola skall inom ramen för sin verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

En skola skall vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

En skola skall varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt förra stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I **Lgr22** beskrivs den värdegrund som ska genomsyra verksamheten i grundskolan och som ska förmedlas och förankras hos eleverna.

”Skolans mål är att varje elev

– kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på

kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,

- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Alla som arbetar i skolan ska:

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, och
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.

Läraren ska

- klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet,
- öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem,
- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet,
- uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling,
- tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och
- samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete. ” (Skolverket, 2022)

Trakasserier & kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- fysiska (t ex att bli utsatt för slag, knuffar)
- verbala (t ex att bli hotad eller kallad för hora, bög)
- psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t ex klotter, brev och lappar, mail, sms, mms)

Trakasserier

Är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon diskrimineringsgrund:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund:

Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret.